

גליון תזרני בהלכה, אגדה ומוסר

דברי מאיר

מאצרוזתיו של הרד"ג רבי מאיר סנדר שליט"א

מו"צ בירושלם תובב"א ומה"ס 'דברי מאיר' ועוד

בס"ד

אדר ב' התשפ"ב

גליון מס' 43

השיעור השבועי בהלכה ואגדה של מורנו הרב שליט"א אי"ה מידי יום רביעי בשעה 18:15 בבנין הישיבה הגדולה 'חכמת שלמה' רח' הזי"א 21, בית וגן - ירושלים

אמר רבי מאיר

המאמר ההודשי ממורנו הרב שליט"א

"וטוב לב משתה תמיד"

< "אגאנץ יאהר פריילעך!" >

בזה טמון סוד ענין הנ"ל כי הוא נוהג כנחש שלא רצה להשתחוות ולהתבטל לפני ה', ואכמ"ל, ולכן נרמז במזלו דגים כי דגים לא חטאו בעץ הדעת - **שאינא בחז"ל** שחווה נתנה לכל החיות לאכול חוץ מהדגים ומעוף החול, וממילא זה הוא המזל של חודש זה [ונראה לי שלכן מנהג ישראל לאכול דגים ביום הפורים], ויש בו אפשרות לתקן רבות.

< מה הקשר בין פורים לחטא אדם הראשון?

וממילא נראה לי שע"י חודש זה אפשר להגיע לשמחה אמיתית כי מה מונע את השמחה שיש לו לאדם מעצם טבעו? חטאו! וע"י תיקון חטא עץ הדעת בחודש זה הוא יגיע ממילא לשמחה, ועל זה רמזו חז"ל באמרו: "המן מן התורה מניין? שנאמר המן העץ", שהוא רומז על חטא עץ הדעת וכנ"ל, וכן באסתר רמזו חז"ל את הפסוק: "והוא עומד בין ההדסים", וכן במרדכי רמזו חז"ל: "מרדכי מן התורה מניין? שנאמר מור דרור" - שכולם עניינם עצים שבאו לתקן חטא זה, ולכן תלו את המן על העץ.

< ע"י התיקון מגיעים לשמחה

ועי' גמרא (תענית ט"ו ע"א) על הפסוק (תהלים): "אור זרוע לצדיק ולישרי לב שמחה" - "צדיקים לאורה וישרים לשמחה", ופרש"י: "ישרים עדיפי מצדיקים". ורואים מכאן שע"י ישרות מגיעים לשמחה, ונראה לבאר כי כתוב בפסוק (קהלת): "האלוהים עשה את האדם ישר", וממילא ע"י תשובה הוא יחזור לקדמותו להיות ישר וממילא הוא יגיע לשמחה.

ועוד איתא בגמרא (מגילה): "הדר קבלוה בימי אחשוורוש", היינו שקבלו את התורה באהבה בחודש זה, וממילא וודאי שזה מועיל גם לתורה בשמחה ובאהבה, ודרשו דורשי רשומות את הפסוק (בראשית): "כי לולא התמהמנו כי אתה שבנו זה פעמים" - "לולא" אותיות "אלול", שיש עוד אלול פעמיים וזה בב' חודשי אדר בשנה מעוברת, שהם מסוגלים לתשובה וכנראה נרמז בזה הסוד הנ"ל.

יה"ר שיתקיים בנו "אור זרוע לצדיק ולישרי לב שמחה", ונזכה מכוח ימי הפורים וחודש אדר לשמחה לכל השנה כולה, אמן!

אור חיים

פרקי חיים מדבותינו הקדושים שיום פקידת שנתם בחודש זה

ביום י"ג באדר ב' חל היארצייט של מרן הגאון רשכבה"ג ר' משה פיינשטיין זיע"א - שנפטר בשנת תשמ"ו ביום תענית אסתר - וכבוד גדול עשו לו במותו, בעת שליווהו רבבות בארה"ב וביום שושן פורים כאן בא"י, למרות שהיה זה בעיצומו של יום הפורים שכולם עסוקים בקיום מצוות היום שרבים הם, ונתקיים בו דברי הגמרא (עירובין י"ג ע"ב): "כל הבורח מן הגדולה גדולה מחזרת אחריו".

הדבר המשקף ביותר את דמותו בעיני - זה מה שהוא כתב על הפסוק: "וח איש צדיק" - בתחילה יש לו לאדם להיות "איש" ורק אח"כ להיות "צדיק", ולכן הקדים "איש" ל"צדיק" ("דרש משה" עה"ת) - וכן היה הוא בעצמו, שהיה "איש"

צילום: ויקיפדיה

בכל המילה, מלבד היותו צדיק נשגב מאין כדוגמתו, והיה יחסו לכל אדם באופן יוצא מהכלל, והיה חושב כל הזמן שיהודי לא יפגע ח"ו ממנו ושלא יהיה צער ליהודי.

התמדתו אין לתאר, וידוע שחזר על השו"ע ארבע מאות פעמים - וכך העיד על עצמו לאחד שהתפלא איך הוא יודע כל סעיף קטן בשו"ע, והוא התבטא בתמימות: "היות ולמדתי אותו ארבע מאות פעמים!" [ואין זה סותר לענווה כי הוא חשב שכך צריך כל אחד לעשות]. הוא היה בבחינה של "ריש גלותא", כיון שגם ראש ישיבה וגם פוסק ומנהיג, ולכן סבר מרן הגרי"ש אלישיב זצוק"ל [מעדות מו"ר מרן הגר"ע אויערבאך שליט"א ועדות הגאון ר"ג תפלינסקי שליט"א ששאלוהו על זה] שעליו אפשר לברך ברכת: "שחלק מחכמתו ליראיו" בשם ומלכות!

ת.נ.צ.ב.ה.

(ממורה שליט"א)

מַאֲרֵת עֵינַיִם

הלכה, אגדה ומנהג
בעניני דיומא

- אבא - יש לי קושיא אחת: מתי אתה הולך להיות 'בר מצוה'?!...

< ה"גאון" שלא ראה את רש"י

בשו"ת משנה הלכות (ח"ח סי' רכה, באמצע התשובה) מביא שפעם שאל שואל אחד קושיא, ונעלם ממנו דברי רש"י מפורש, והמשיב היה הגה"ק מצאנז, וכתב בתשובתו: "אל כבוד הרב הגאון" וכו'. ושאל לו בנו: **אבי, על מי שהשמיט ולא ראה רש"י האין יתכן תואר 'גאון'?** והשיב: ודאי בני, הלא הגאונים היו קודם רש"י ולא ראו פרש"י, ושפיר הקשה...

< על מה מגיע יש"כ לכהנים

העולם אומרים בדרך הלצה, בטעמא דהא מילתא שאחר שגומרים הכהנים לברך את בני ישראל אומרים להם בקול גדול יישר כח, וטעמא בעי להבין, דהלא ציוה כן הש"ת שיברכו את בני ישראל, וזהו מצוותם, ומדוע צריכים אנו לברכם על כך? - אך כיון שהצליחו להיזיז ולהעביר את מנהגי וראשי העדה והקהילה מכותל המזרח אפי' רק לעשר דקות, בדין הוא שיקבלו ברכת יישר כח... (מתוך הגליון 'מילתא דבדיחותא').

< והסר ממנו "יאגן"

ידוע גם את אשר דרשו מושלי משלים על אלו הממחרים בעת התפילה: "והסר ממנו יגון ואנחה" - והסר ממנו "יאגן" - מען זאל זיך נישט "יאגן" ביים דאווענען [שלא ימהרו בעת התפילה], ואז היא מובטח האדם שיקויים בו פסוק זה לטובה "והסר ממנו יגון ואנחה"...

< הנקב"ה שנאמר על ה"מן"

אחד הגדולים היה לו אשה רעה רח"ל, פעם אחת בפ' בשלח אמר לה בעלה, בפרשתנו כתיב **'נ'פשונו ק'צה ב'לחם ה'קלוקל'** - **לא לחנם אמרו לשון זה, שכן הר"ת של המילים האלו הן נקב"ה**... השיבה לו הרבנית מיניה וביה, השכחת שזה נאמר על המא'ן? **"מן" - לשון נופל על לשון, מא'ן - הוא "בעל" בלשון אידיש**...

(מהגאון רבי שלמה זלמן פרידמן שליט"א, אב"ד סאטשוב, לייקוד - מלוטק מתוך 'דרשו')

• מילתא דבדיחותא •

< כיצד מתבדחין?

איתא בחז"ל (שבת ל, ב): ד"רבה מקמי דפתח להו לרבנן אמר מילתא דבדיחותא ובדחי רבנן", ועיי"ש ב"פני יהושע" שהאריך לדון באיזה אופן קא מיירי, והסיק: **"דהני מילי דבדיחותא שהיא שמחה של מצוה היינו במילי דאגדתא ומשמח לבו של אדם שאגדה מושכת לבו של אדם לדברי תורה"**. עכ"ל. וראה עוד בפסיקתא דרב כהנא (פי"ב אות כה), שבפנים הרבה נראה להם הקב"ה לישראל, ובפנים שוחקות לאגדה...

< לא צמא למים, כי אם לשמוע

הנביא אומר (עמוס ת, יא): "לא רעב ללחם, ולא צמא למים, כי אם לשמוע את דברי ה'" - בדרך צחות יש לומר, דלפעמים **בעת שהאדם עסוק בצרכיו בשקידה עצומה, הוא שוכח לאכול ואינו מרגיש כלל שהוא רעב: "לא רעב ללחם ולא צמא למים"** - הוא אינו רעב לאכול ואינו צמא לשותות באמצע היום, "כי אם לשמוע את דברי ה'": כשמגיע העת ללמוד, כשמתחיל השיעור בביהמ"ד, פתאום הוא מתחיל להרגיש את הרעבון או הצמא...

< בר מצוה לאביו של הבר מצוה

היה פעם בחור שלקראת ה'בר מצוה' שלו קראו אביו, והושיבו על ידו, ואמר לו, אתה הולך להיות 'בר מצוה', אתה יודע מה זה 'בר מצוה'? - אומר לו האב - שמע בני! 'בר מצוה' הכוונה שמפסיקים עם כל ההנהגות הילדותיים, דהיינו עד עתה בעת התפילה היית יכול להסתובב בחוץ ולדבר עם חבירך, היית משחק אתם, באמצע קריאת התורה היית מסתובב בחוץ ואוכל או שותה, כל זה - אומר לו האב - הם דברים ששייכים אצל ילדים קטנים, אבל לבחור - מאז היותו 'בר מצוה' - שמקבל על עצמו עול תורה ומצוות - מאז כבר מתפללים כל התפילה בבית הכנסת, לא מדברים באמצע התפילה ולא מסתובבים בחוץ, נעשים יותר רציני, צריכים ללמוד ולהתפלל בהתמדה ובהתלהבות... וסיים האב ואמר לבנו: "בני, האם אתה מבין את מה שאני אומר לך? המבין אתה מהו להיות 'בר מצוה'?" - תיכף אומר הבן לאביו, **"כן אבא! הבנתי הכל, אבל**

מַאֲרֵת הָאֵשׁ

סיפורי מופת והנהגות קודש
מגדולי ומאורי הדור שליט"א

מחשובי חקני הרבנים בדורנו הוא **הגאון הגדול רבי יצחק חיים פּרָץ שליט"א** (נולד ב-כ"ג אדר ב' התרח"צ), רב העיר רעננה [מגיל צעיר] עשרות בשנים וחבר מועצת הרבנות הראשית, תלמידים המובהק של מרן המשגיח הגה"צ רבי מאיר חדש זצ"ל ולהבח"ח מרן הגרב"מ אזרחי שליט"א. איש אמונם של גדולי ישראל מכל העדות והחוגים, וכיהן בשלל תפקידים ציבוריים בשליחותם וקידש שם שמים. נולד במרוקו, ובגיל 10 עלה לישראל, בתחילה למד במדרשיית 'נועם' ובהשפעת רבותיו עבר ללמוד בשיבת חברון והקדיש את חייו לתורה וזיכוי הרבים [את הפטור] מגיוס לצבא קיבל בדרך מופלאה: לאחר דין ודברים, החליט הקצין לפטרו ואמר לו: "שיהיה מרוקאי אחד שחי על חשבון המדינה", השיב לו הנער יצחק פּרָץ בחדות: "שיהיה מרוקאי אחד שהמדינה חיה על חשבוננו!".

ממנה"ר שליט"א: א את הגרי"ח שליט"א מכיר אני היטב ממחנות "בני תורה" בראשות מרן הגרב"מ אזרחי שליט"א שהוא מגיע אל השבת של המחנה זה עשרות בשנים ומחזק אותנו בתורתו, וכבר **אמרתי לו כמה פעמים שחוץ מהדרשות הנפלאות שהוא אומר, הוא גם מחזק אותנו בעצם נוכחותו!**

זכורני שהוא היה תמיד חוזר על זה שעל אף שהוא היה בכבודו של עולם - בכיכול - שהוא היה בממשלה והוא שימש כשר הקליטה בתקופה קשה מאוד וקידש שם שמיים כידוע, בכל אופן **הכל זה כבוד של שקר ואין כבוד כמו כבוד התורה ואין כמו לשבת וללמוד, וזהו עצמו הוא חיזק רבים לעמול בתורה ושהתורה זה העיקר.**

מאור פניו מיוחד מאוד, והוא מקבל כל אדם בסבר פנים יפות, בין אם הוא מבוגר ובין אם הוא צעיר, והכל עם חיוך, וכמאמר חז"ל (כתובות ק"א ע"ב): "אמר רבי יוחנן טוב המלבין שינים לחברו יותר ממשקהו חלב,

מנה"ר שליט"א עם הגרי"ח פּרָץ שליט"א ב'מחנה בני תורה' (תשע"ו)

שנאמר ולבן שינים מחלב" - **והוא מחזק רבים בעצם זה שהוא מקבלם בסבר פנים יפות**. יתן ה' שנזכה לאורו עוד שנים רבות, ויתקיים בו מקרא שנאמר (תהילים): "עוד יגובון בשיבה דשנים ורעננים יהיו", אמן.

אוֹרֶה - זו תּוֹרָה

מכתבי תורה והוראה
של מורנו הרב שליט"א

Meir Sender
Rabbi in Jerusalem
Author 'Divrey Meir'

ת.ד. 739 י"ג כ"ג אלול תש"ע

כ"ב ה'תתק"ל מאת י'קב' יז"ו הנ"א שליט"א
ב"ק ל'איון ח'ז"ב ל'תתק"ל מאת ה'ר"ב ה'ר"ב של אגון
ל'אב"ת של א' שליט"א ה'תש"ע
כ"ב ח' ה'תתק"ל יז"ו ס"ה סק"ה נ'ז"ל: "ואם ל'כח
ה'תתק"ל א'תק"ל ז'ק"ח ב"ק של אגון - אלה א'תק"ל ל'תתק"ל
ל'תק"ל ל'תתק"ל א' ל'תק"ל כ"ב אגון א'תק"ל א'תק"ל
כ"ב אגון - ז'ק"ה א' - י'תק"ה א'תק"ה" (כללית ל'תק"ל ק'תתק"ל
ל'תק"ל ל'תתק"ל א'תק"ל א'תק"ל א'תק"ל א'תק"ל
כ"ב ח' ר"ב
כ"ב ח' ר"ב
כ"ב ח' ר"ב
כ"ב ח' ר"ב

פורטל התוכן הרשמי של מורנו הרב שליט"א

< ארכיון גליונות 'דברי מאיר' < ארכיון שיעורי מנה"ר שליט"א < הודעות < גלריות < שאלות למונה"ר שליט"א < ועוד
כנסו לכתובת: <https://5e1c4309dd0b6.site123.me/> או בלחיצה על הקישור: **מכון 'דברי מאיר'**